

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu**

nr posiedzenia: **67**

data posiedzenia: **5 lipca 2022 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Stanisław Gawłowski.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Marcin Bosacki, Alicja Chybicka, Artur Dunin, Stanisław Gawłowski, Jolanta Hibner, Danuta Jazłowiecka, Michał Kamiński, Kazimierz Kleina, Magdalena Kochan, Ewa Matecka, Janusz Pęcherz, Aleksander Pociąg, Jadwiga Rotnicka, Sławomir Rybicki, Joanna Sekuła, Ryszard Świlski,

senator:

Krzysztof Kwiatkowski,

goście, m.in.:

Institut Obywatelski:

doradca ds. energetyki odnawialnej Andrzej Domański,
doradca ds. energetyki odnawialnej Grzegorz Onichimowski,

Polskie Stowarzyszenie Energii Wiatrowej:

prezes zarządu Janusz Gajowiecki,

Związek Powiatów Polskich:

ekspert Adrian Pokrywczyński,

Stowarzyszenie Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej:

przewodniczący zarządu Leszek Kuliński ze współpracownikami,

Sejm RP:

poseł Krzysztof Gadowski,
poseł Izabela Leszczyna,
poseł Tomasz Nowak,

Kancelaria Senatu:

zastępca szefa Jarosław Stolarczyk,
pracownik Biura Legislacyjnego Mirosław Reszczyński.

Ad 1.

Grzegorz Onichimowski przedstawił przygotowaną przez Instytut Obywatelski prezentację na temat projektu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Jego zdaniem panaceum na problemy energetyczne będzie gwałtowne przyspieszenie budowy instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Grzegorz Onichimowski scharakteryzował megatrendy, zgodnie z którymi czysta energia staje się pierwszym wyborem. Andrzej Domański podał ceny nośników energii elektrycznej, które w ciągu ostatniego roku wzrosły o 35%, podwyżki cen energii elektrycznej dla firm i gospodarstw domowych są więc nieuniknione. W UE jednostki węglowe z powodu deficytu gazu będą w większym stopniu wykorzystywane, ale nie ma projektu budowy nowych bloków węglowych czy opierania przyszłości na energetyce węglowej. Następnie zostały przedstawione główne założenia programu RePower UE. Grzegorz Onichimowski zwrócił uwagę, że główną przeszkodą wstrzymującą rozwój OZE w UE nie jest brak chęci inwestowania w tego typu źródła energii, ale powolność w wydawaniu zgód na ich budowę, i przedstawił sposoby radzenia sobie z tym problemem przez wybrane kraje UE.

10 maja 2016 r. została w Polsce przyjęta ustawa wprowadzająca zasadę 10H. Polska przez tę ustawę straciła, bo projekty związane z energetyką wiatrową zostały zatrzymane, a nowe będą mogły być zrealizowane dopiero po upływie określonego czasu. Grzegorz Onichimowski wymienił zalety lądowych farm wiatrowych: można je szybko zbudować, turbiny wiatrowe są obecnie łatwiejsze do recyklingu, coraz mniej zanieczyszczają środowisko, a produkowana przez nie energia należy do najtańszych, koszty infrastruktury sieciowej są niższe dla farm na lądzie niż na morzu, a energia przez nie produkowana może zostać wykorzystana lokalnie. W niektórych gminach powstają kompleksowe rozwiązania łączące wiatraki, fotowoltaikę, magazyny energii czy biogazownie, co może zapewnić im samowystarczalność energetyczną. Samorządy będą zainteresowane podpisywaniem lokalnych umów o zaopatrzenie w energię i umieszczenie farm wiatrowych na danym terenie, aby znacząco obniżyć koszty jej produkcji. Grzegorz Onichimowski przedstawił główne założenia rozpatrywanego projektu ustawy oraz jego cele i warunki umożliwiające ich osiągnięcie. Następnie porównał założenia rozpatrywanego projektu z projektem przygotowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji zabrali głos senatorowie oraz posłowie, a także przedstawiciele Polskiego Stowarzyszenia Energii Wiatrowej i Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej. Poruszono m.in. takie tematy jak: problemy rozwiązywane przez projekt ustawy będący przedmiotem obrad komisji (nowelizacja umożliwi produkcję tańszej energii, rozwijanie czystej energetyki realizującej cele klimatyczne, a więc realizację zapisów zawartych w KPO, wprowadzenie mechanizmów mających zainteresować lokalne społeczności powstaniem farm wiatrowych na ich terenie); polska strategia energetyczna; udział OZE w polskim miksie energetycznym w 2021 r. oraz miks przewidziany na 2030 r.; rola środków z UE w polskiej transformacji energetycznej; ilość energii elektrycznej, jaką Polska potencjalnie mogłaby produkować z OZE; wpływ wysokiej emisyjności polskiego systemu energetycznego na klimat; możliwość dystrybucji energii elektrycznej wyprodukowanej z OZE przez gminy albo wspólnoty; gotowość gmin do podjęcia procesów inwestycyjnych; rozważenie ewentualnego podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu przyspieszenie rozwoju sieci przesyłowych; zasady współpracy pomiędzy inwestorami a samorządem zapisane w kodeksie wypracowanym przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej i stronę samorządową; potencjalne roszczenia właścicieli działek zablokowanych poprzez farmy wiatrowe, co uniemożliwia rozpoczęcie inwestycji na danym terenie; kluczowe znaczenie odblokowania terenów i oddania władztwa planistycznego samorządom; ograniczenia w wykorzystywaniu prawa własności, które są wynikiem wprowadzenia zasady 10H. Wątpliwości wzbudziło przewidziane w projekcie ustawy przekazywanie dodatkowych 5% przychodów inwestorów na cele społeczności lokalnych, ponieważ zdaniem przedstawiciela Polskiego Stowarzyszenia Energii Wiatrowej podatki od nieruchomości

płacone od farm wiatrowych są już i tak wysokie. Zwrócono uwagę na potrzebę szybkiego odblokowania inwestycji wiatrowych w obliczu perspektywy zamykania bloków zainstalowanych w energetyce węglowej z powodu ich śmierci technicznej. Poruszono kwestię różnic pomiędzy przedłożeniem rządowym a projektem senackim. Wskazano cel, jakim jest nie tylko odblokowanie starych, ale również zachęcanie do powstawania nowych projektów związanych z energetyką wiatrową, oraz postulowano jak najszybsze powołanie funduszu modernizacyjnego i ewentualnie weryfikację rozpoczętych projektów pod kątem ich opłacalności oraz odstąpienie od realizacji tych, które blokują istniejące moce przyłączeniowe. Przewodniczący komisji Stanisław Gawłowski podkreślił, że po podjęciu inicjatywy ustawodawczej projekt będzie jeszcze szczegółowo konsultowany. Członkowie komisji przyjęli wniosek przewodniczącego komisji Stanisława Gawłowskiego o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Konkluzja:

Komisja wnosi do marszałka Senatu o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 755).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Opracowano w BPS